

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2015. gada 9. jūlijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2003/86/EK — 7. panta 2. punkts — Ģimenes atkalapvienošanās — Integrācijas pasākumi — Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru tāda trešās valsts valstspiederīgā ģimenes locekļiem, kurš likumīgi uzturas attiecīgajā dalībvalstī, noteikts pienākums sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu, lai varētu ieceļot minētās dalībvalsts teritorijā — Šada pārbaudījuma izmaksas — Saderība

Lieta C-153/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad van State* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 1. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 3. aprīlī, tiesvedībā

Minister van Buitenlandse Zaken

pret

K,

A.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*] un K. Likurģs [*C. Lycourgos*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 5. februāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *K* vārdā – *G. J. Dijkman, advocaat*,

— *A* vārdā – *W. P. R. Peeters, advocaat*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Gijzen, M. Bulterman* un *B. Koopman*, kā arī – *J. Langer*, pārstāvji,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *B. Beutler*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

— Austrijas valdības vārdā – *G. Eberhard*, pārstāvis,
— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Condou-Durande* un *G. Wils*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2015. gada 19. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvas 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas (OV L 251, 12. lpp.) 7. panta 2. punkta pirmo daļu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts divās tiesvedībās starp *Minister van Buitenlandse Zaken* (ārlietu ministrs) un attiecīgi *K* un *A* saistībā ar viņu pieteikumu piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju Nīderlandē ģimenes atkalapvienošanās nolūkā ar viņu laulātajiem, kuri dzīvo šajā dalībvalstī.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2003/86 1. pantā ir noteikts:
“Šīs direktīvas mērķis ir paredzēt nosacījumus ģimenes atkalapvienošanās tiesību īstenošanai attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā.”
- 4 Minētās direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts:
“Saskaņā ar šo direktīvu un ievērojot IV nodaļā izklāstītos noteikumus, kā arī 16. pantu, dalībvalstis atļauj šādu ģimenes locekļu iebraukšanu un uzturēšanos:
a) apgādnieka laulātais;
[..].”
- 5 Direktīvas 2003/86 IV nodaļā “Prasības, lai īstenotu tiesības uz ģimenes atkalapvienošanas”, ir iekļauts tās 6.–8. pants. Šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir noteikts:
“Dalībvalstis var noraidīt ģimenes locekļu ieceļošanas un uzturēšanās pieteikumu, pamatojoties uz sabiedrisko kārtību, valsts drošību un sabiedrības veselību.”
- 6 Direktīvas 2003/86 7. pantā ir noteikts:
“1. Ja iesniegts pieteikums par ģimenes atkalapvienošanas, atbilstošā dalībvalsts var pieprasīt personai, kas iesniegusi pieteikumu, nodrošināt pierādījumus, ka apgādniekam ir:
a) pajumte, kas uzskatāma par normālu, salīdzinot ar ģimenes dzīvesvietu tajā pašā reģionā, un kas atbilst vispārējiem higiēnas un drošības standartiem, kas ir spēkā atbilstošajā dalībvalstī;
b) apdrošināšana slimības gadījumiem attiecībā uz visiem riskiem, ko parasti sedz attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem pašiem vai viņa/viņas ģimenes locekļiem;

c) stabili un pastāvīgi ienākumi, kas ir pietiekami, lai uzturētu sevi un savas ģimenes locekļus, neizmantojot attiecīgās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmu. Dalībvalstis novērtē minētos ienākumus atkarībā no to veida un pastāvīguma un var ņemt vērā valsts minimālo algu un pensiju līmeni, kā arī ģimenes locekļu skaitu.

2. Dalībvalstis var pieprasīt trešo valstu pilsoņiem īstenot integrācijas pasākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Attiecībā uz bēgļiem un/vai bēgļu ģimenes locekļiem, kas noteikti 12. pantā, pirmajā daļā minētos integrācijas pasākumus var noteikt tikai, ja personām ir piešķirta ģimenes atkalapvienošanās atļauja.”

7 Minētās direktīvas 17. pantā ir paredzēts:

“Dalībvalstis pienācīgi ņem vērā personas ģimenes attiecību veidu un pastāvību, viņa uzturēšanās laiku dalībvalstī un [...] ģimenes, kultūras vai sociālo saišu esamību ar savu izcelsmes valsti, ja pieteikumu noraida, atsauc vai atsaka pagarināt uzturēšanās atļauju, vai lemj par apgādnieka un viņa ģimenes locekļu izraidīšanu no valsts.”

Nīderlandes tiesības

8 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Direktīvas 2003/86 4. panta 1. punkts un 7. panta 2. punkts ir transponēti ar 2000. gada Ārvalstnieku likuma (*Vreemdelingenwet 2000*, turpmāk tekstā – “*Vw 2000*”) 14. pantu un 16. panta 1. punkta ievadteikumu un h) apakšpunktu, kā arī ar 2000. gada Ārvalstnieku dekrēta (*Vreemdelingenbesluit 2000*, turpmāk tekstā – “*Vb 2000*”) 3.71.a, 3.98.a un 3.98.b pantu.

9 Politika, kuru valsts sekretārs piemēro, īstenojot minētās tiesību normas, ir noteikta 2000. gada Ārvalstnieku apkārtraksta (*Vreemdelingencirculaire 2000*) pamatlietā piemērojamās redakcijas (turpmāk tekstā – “*Vc 2000*”) B1/4.7.1.2. punktā.

10 Ir jāņem vērā arī Integrācijas likums (*Wet inburgering*, turpmāk tekstā – “*Wi*”), kā arī 2000. gada Ārvalstnieku noteikumi (*Voorschrift Vreemdelingen 2000*, turpmāk tekstā – “2000. gada noteikumi”) un Imigrācijas un naturalizācijas dienesta Publiskā instrukcija Nr.°2011/7 (turpmāk tekstā – “Dienesta instrukcija”).

Vw 2000

11 *Vw 2000* 1. panta h) punktā ir noteikts:

“Šajā likumā un pamatojoties uz to pieņemtajās tiesību normās:

[..]

h) “pagaidu uzturēšanās atļauja” ir vīza uzturēšanās laikam, kas pārsniedz trīs mēnešus, kuru ārvalstnieks personīgi ir pieprasījis Nīderlandes [Karalistes] diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā savā izcelsmes vai pastāvīgās dzīvesvietas valstī vai, ja tādas nav, vistuvākajā valstī, kurā ir pārstāvniecība, [...] un kuru šī pārstāvniecība ir izsniegusi uz ārlietu ministra iepriekšēja pilnvarojuma pamata [..].”

12 Saskaņā ar *Vw 2000* 8. pantu:

“Ārvalstnieks likumīgi uzturas Nīderlandē:

- a) ja viņam ir termiņuzturēšanās atļauja, kas minēta šā likuma 14. pantā;
- b) ja viņam ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja, kas minēta šā likuma 20. pantā;
- c) ja viņam ir termiņuzturēšanās atļauja, kas minēta šā likuma 28. pantā;
- d) ja viņam ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja, kas minēta šā likuma 33. pantā.

[..]”

13 Saskaņā ar *Vw 2000* 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu ministrs ir tiesīgs apmierināt, noraidīt vai neizskatīt pieteikumus par termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanu.

14 Pamatojoties uz *Vw 2000* 16. panta 1. punkta h) apakšpunktu, pieteikumu izsniegt termiņuzturēšanās atļauju šā likuma 14. panta izpratnē var noraidīt, ja ārvalstniekam, kas nav piederīgs nevienai no šā likuma 17. panta 1. punktā norādītajām kategorijām, pēc tiesību uzturēties Nīderlandē iegūšanas tiek noteikts pienākums integrēties atbilstoši *Wi* 3. un 5. pantam un viņam nav holandiešu valodas un Nīderlandes sabiedrības pamatzināšanu.

15 *Vw 2000* 17. panta 1. punktā ir norādītas vairākas ārvalstnieku kategorijas, kuru pieteikumu izsniegt termiņuzturēšanās atļauju šā likuma 14. panta izpratnē nevar noraidīt pagaidu uzturēšanās atļaujas neesamības dēļ.

Wi

16 *Wi* 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Integrācijas pienākums ir ārvalstniekam, kurš likumīgi uzturas *Vw 2000* 8. panta a)–e) apakšpunkta vai l) apakšpunkta izpratnē, ja viņš:

- a) uzturas Nīderlandē ar mērķi, kas nav īslaicīgs [..].”

17 *Wi* 5. pantā ir norādīts zināms trešo valstu valstspiederīgo kategoriju skaits, uz kuriem netiek attiecināts integrācijas pienākums.

Vb 2000

18 *Vb 2000* 3.71. panta 1. punkts ir izteikts šādi:

“Termiņuzturēšanās atļaujas piešķiršanas pieteikumu [*Vw 2000*] 14. panta izpratnē noraida, ja ārvalstniekam nav derīgas pagaidu uzturēšanās atļaujas [..].”

19 Saskaņā ar *Vb 2000* 3.71.a pantu:

“1. Ārvalstniekam holandiešu valodas un Nīderlandes sabiedrības pamatzināšanas [*Vw 2000*] 16. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē ir tad, ja viņš viena gada laikā tieši pirms pieteikuma iesniegšanas pagaidu uzturēšanās atļaujas saņemšanai ir sekmīgi nokārtojis 3.98.a pantā minēto integrācijas pamatpārbaudījumu.

2. Pieteikums termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanai [Vw 2000] 14. panta izpratnē netiek noraidīts atbilstoši [minētā likuma] 16. panta 1. punkta h) apakšpunktam, ja ārvalstnieks:

[..]

- c) ir pienācīgi *Minister voor Wonen, Wijken en Integratie* (turpmāk tekstā – “mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministrs”) pierādījis, ka garīgās vai fiziskās invaliditātes dēļ viņš ilgstoši nav spējīgs kārtot 3.98.a pantā minēto integrācijas pamatpārbaudījumu;
- d) nav sekmīgi nokārtojis 3.98.a pantā minēto integrācijas pamatpārbaudījumu un pieteikuma noraidīšana saskaņā ar mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministra viedokli radītu būtiski netaisnīgu situāciju.

[..]”

20 Vb 2000 3.98.a pantā ir paredzēts:

“1. Mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministrs nosaka [Vw 2000] 16. panta 1. punkta h) apakšpunktā minēto integrācijas pamatpārbaudījumu, ar kuru novērtē holandiešu valodas un Nīderlandes sabiedrības pamatzināšanas, izmantojot automatizētu sistēmu.

2. Integrācijas pamatpārbaudījums ietver ārvalstnieka lasītprasmes, klausīšanās prasmes un runātprasmes pārbaudi holandiešu valodā.

3. Mājokļu, pilsētas daļu un integrācijas lietu ministrs pieņem lasītprasmes, klausīšanās prasmes un runātprasmes pārbaudījuma programmu. Šī programma ir vērsta uz to, lai nodrošinātu, ka ārvalstniekam, kas ir sekmīgi nokārtojis integrācijas pārbaudījumu, ir šādas holandiešu valodas prasmes atbilstoši Eiropas Vienotās moderno valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas A1 līmenim:

- a) lasītprasme;
- b) klausīšanās prasme;
- c) runātprasme.

4. Lasītprasmes, klausīšanās prasmes un runātprasmes spēju novērtējums integrācijas pārbaudījumā ir standartizēts un pielāgots kādam no Eiropas Vienotās moderno valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas līmeņiem.

5. Integrācijas pamatpārbaudījums ietver arī zināšanu pārbaudi par Nīderlandes sabiedrību.

6. Mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministrs izveido pārbaudījuma programmu attiecībā uz nepieciešamajām zināšanām par Nīderlandes sabiedrību. Šī pārbaudījuma programma ir vērsta uz to, lai nodrošinātu, ka ārvalstniekam, kas ir sekmīgi nokārtojis integrācijas pamatpārbaudījumu, būtu praktiskas pamatzināšanas par:

- a) Nīderland[es] [Karalisti], tostarp tās topogrāfiju, vēsturi un valsts iekārtu;
- b) mājokļu jautājumiem, izglītību, darbu, veselības aizsardzību un integrāciju Nīderlandē;
- c) viņa tiesībām un pienākumiem pēc ierašanās Nīderlandē;
- d) citu personu tiesībām un pienākumiem Nīderlandē;

e) Nīderlandē pastāvošajām uzvedības normām.

7. Integrācijas pamatpārbaudījums tiek kārtots holandiešu valodā līmenī, kas nepārsniedz 3. punktā norādīto līmeni.

8. 3. un 6. punktā minētās pārbaudījuma programmas tiek darītas pieejamas saskaņā ar noteikumiem un par maksu, ko nosaka mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministrs.”

21 *Vb 2000* 3.98.b pantā ir noteikts:

“1. Pie integrācijas pamatpārbaudījuma kārtošanas netiek pielaists ārvalstnieks, kurš:

a) nav samaksājis attiecīgo maksu, kura noteikta atbilstoši mājokļu, dzīvojamo rajonu un integrācijas lietu ministra pieņemtajiem noteikumiem [..]

[..]

2. Maksa, kas paredzēta 1. punkta a) apakšpunktā, ir EUR 350. [..]”

2000. gada noteikumi

22 2000. gada noteikumu 3.11. pantā ir paredzēts:

“1. Pārbaudījumu programmas, kuras ir minētas [*Vb 2000*] 3.98.a panta 3. un 6. punktā un kuras ir atspoguļotas pašmācības materiālu paketē *Naar Nederland*, ir pieejamas visās akreditētajās grāmatnīcās, kā arī tiešsaistes grāmatnīcās.

2. Ieteicamā pašmācības materiālu paketes cena ir EUR 110.”

Vc 2000

23 Saskaņā ar *Vc 2000* B1/4.7.1.2. punktu atbilstoši *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktam pieteikums termiņuzturēšanās atļaujas izsniegšanai netiek noraidīts, ja trešās valsts valstspiederīgais nav sekmīgi nokārtojis integrācijas pamatpārbaudījumu un pieteikuma noraidīšana radītu būtiski netaisnīgu situāciju. Tas tā ir, ja ļoti īpašu individuālu apstākļu kombinācijas rezultātā trešās valsts valstspiederīgais ilgstoši nav spējīgs sekmīgi nokārtot integrācijas pamatpārbaudījumu. Atbilstoši *Vc 2000* tas vien, ka persona vienu vai vairākas reizes ir kārtojusi pārbaudījumu, nenozīmē, ka viņa var atsaukties uz *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto grūtību klauzulu.

Dienesta instrukcija

24 Saskaņā ar iesniedzējtiesas pausto Dienesta instrukcijā ir norādīts, ka integrācijas pienākums ir piemērojams trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem pirms to ierašanās Nīderlandē ir jābūt pagaidu uzturēšanās atļaujai, kuri neierodas Nīderlandē tikai uz laiku *Wi* izpratnē un kuri nav atbrīvoti no integrācijas pienākuma saskaņā ar *Wi* 3. un 5. pantu.

25 *Vb 2000* 3.98.a pantā minētais integrācijas pamatpārbaudījums sastāv no holandiešu sarunvalodas prasmju pārbaudes, zināšanu pārbaudes par Nīderlandes sabiedrību, kā arī no lasītprasmes pārbaudes. Šis pārbaudījums tiek kārtots vēstniecībā vai ģenerālkonsulātā apgādnieka ģimenes locekļa izcelsmes vai pastāvīgās dzīvesvietas valstī, un tas notiek, izmantojot telefonu, kas ir tieši savienots ar runājošu datoru.

- 26 Holandiešu sarunvalodas pārbaude sastāv no šādām daļām: teikumu atkārtošana, atbildes uz īsiem jautājumiem, pretstatu veidošana un īsa stāsta atstāstīšana divas reizes. Nepieciešamais valodas prasmes līmenis ir A1 līmenis Eiropas Vienotās moderno valodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas izpratnē. Zināšanu pārbaude par Nīderlandes sabiedrību sastāv no jautājumiem par filmu “Uz Nīderlandi”, kura ģimenes loceklim ir jānoskatās mājās. Jautājumi, kuri var tikt uzdoti, tostarp ir par to, vai vīriešiem un sievietēm ir vienādas tiesības, kur atrodas Nīderlandes valdība, vai Nīderlandes Karalistē baznīca ir atdalīta no valsts, kura valsts Nīderlandes Karalisti okupēja Otrā pasaules kara laikā, vai pastāv pienākums noslēgt veselības apdrošināšanu un kādā vecumā bērniem ir pienākums apmeklēt skolu. Visus jautājumus un atbildes var iemācīties mājās, izmantojot pašmācības materiālu paketi. Šī pakete ir pieejama 18 valodās un ietver DVD diskus, fotoalbumu, darba burtnīcu, audiodiskus, ievadu pašmācībā un pārbaudījumu paraugus. Kopš 2011. gada marta minētajā paketē ir iekļauta arī alfabētizēšanas daļa, lai sagatavotos lasītprasmes pārbaudei. Ar šo pārbaudi nosaka, vai ģimenes loceklis spēj lasīt holandiešu valodā A1 līmenī.
- 27 Attiecībā uz *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto grūtību klauzulu saskaņā ar iesniedzējtiesas pausto Dienesta instrukcijā ir paredzēts, ka šī grūtību klauzula ir jāpiemēro, ja ļoti īpašu individuālu apstākļu kombinācijas dēļ trešās valsts valstspiederīgais ilgstoši nav spējīgs sekmīgi nokārtot integrācijas pamatpārbaudījumu. Šim nolūkam trešās valsts valstspiederīgajam ir jāpierāda, ka viņš ir pielicis tādas pūles, kādas no viņa saprātīgi varēja tikt sagaidītas. Šāds pierādījums var būt fakts, ka persona vienu vai vairākas reizes ir kārtojusi Nīderlandes integrācijas pārbaudījumu un šajā sakarā, piemēram, ir ieguvusi pozitīvu rezultātu holandiešu sarunvalodas pārbaudē un zināšanu pārbaudē par Nīderlandes sabiedrību, bet ne lasītprasmes pārbaudē. Darba instrukcijā ir norādīts, ka apstāklis vien, ka kandidātam nav pietiekamu finansiālu vai tehnisku līdzekļu, lai sagatavotos pārbaudījumam un ierastos kārtot pārbaudījumu, vai ka viņam ir problēmas saistībā ar ceļošanu vai citas līdzīgas grūtības, pats par sevi nav pietiekams, lai varētu sekmīgi atsaukties uz minēto grūtību klauzulu. Turklāt apstāklis vien, ka mācību materiāli nav pieejami valodā, kuru kandidāts pārvalda, ka viņam nav piemērota atbalsta saistībā ar sagatavošanos pārbaudījumam vai ka viņš ir analfabēts, arī nav pietiekams, lai varētu sekmīgi atsaukties uz šo grūtību klauzulu.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta K

- 28 *K* ir Azerbaidžānas valstspiederīgā, un 2011. gada 22. februārī viņa Nīderlandes Karalistes vēstniecībā Ankarā (Turcija) iesniedza pieteikumu piešķirt viņai pagaidu uzturēšanās atļauju ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, lai uzturētos Nīderlandē kopā ar savu laulāto, kura dzīvesvieta ir minētajā dalībvalstī. Šajā saistībā viņa iesniedza medicīnisku izziņu, apgalvojot, ka minētajā izziņā norādīto veselības problēmu dēļ viņa nespēj kārtot integrācijas pārbaudījumu ārpus Nīderlandes Karalistes teritorijas.
- 29 Ar 2011. gada 30. maija lēmumu *Minister van Buitenlandse Zaken* noraidīja *K* pieteikumu piešķirt viņai pagaidu uzturēšanās atļauju.
- 30 Ar 2012. gada 28. februāra lēmumu *Minister van Buitenlandse Zaken* atzina, ka *K* iesniegtā sūdzība par 2011. gada 30. maija lēmumu nav pamatota, un puda viedokli, ka *K* veselības problēmas neattaisno viņas atbrīvošanu no pienākuma sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu. Turklāt saskaņā ar *Minister van Buitenlandse Zaken* viedokli pienākuma uzlikšana *K* sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu, pirms viņai tiek piešķirta ieceļošanas un uzturēšanās atļauja, nav pretrunā Direktīvai 2003/86.

- 31 Ar 2012. gada 23. novembra nolēmumu *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas tiesa) atzina, ka *K* prasība par *Minister van Buitenlandse Zaken* 2012. gada 28. februāra lēmumu ir pamatota, un rezultātā atcēla šo lēmumu, un nolēma, ka viņam ir jāpiešķir pagaidu uzturēšanās atļauja *K*.
- 32 *Minister van Buitenlandse Zaken* pārsūdzēja *Rechtbank 's-Gravenhage* 2012. gada 23. novembra nolēmumu iesniedzējtiesā.

Lieta A

- 33 *A* ir Nigērijas valstspiederīgā, kas 2008. gada 18. jūnijā Nīderlandes Karalistes pārstāvniecībā Abudžā (Nigērija) iesniedza pieteikumu piešķirt viņai pagaidu uzturēšanās atļauju ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, lai uzturētos Nīderlandes Karalistē kopā ar savu laulāto, kura dzīvesvieta ir šajā dalībvalstī. Šajā saistībā viņa iesniedza medicīniska rakstura dokumentus, kuros norādīts, ka viņai ir garīgās veselības problēmas, kuru dēļ viņa lieto noteiktu medikamentu.
- 34 *Minister van Buitenlandse Zaken* ar 2009. gada 18. augusta lēmumu noraidīja *A* pieteikumu piešķirt viņai pagaidu uzturēšanās atļauju.
- 35 *Minister van Buitenlandse Zaken* ar 2012. gada 30. jūlija lēmumu atzina, ka *A* iesniegtā sūdzība par minēto 2009. gada 18. augusta lēmumu nav pamatota, un pauda viedokli, ka *A* garīgās veselības problēmas neattaisno viņas atbrīvošanu no integrācijas prasības un ka viņa nevar arī atsaukties uz *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto grūtību klauzulu, jo viņa nav sniegusi pierādījumus par to, ka viņa ir pielikusi saprātīgas pūles, lai sekmīgi nokārtotu integrācijas pārbaudījumu. *Minister van Buitenlandse Zaken* uzskata, ka arguments, saskaņā ar kuru *A* nespējot aizceļot līdz Nīderlandes Karalistes vēstniecībai savu garīgās veselības problēmu dēļ, nav pieņemams, jo šis apstāklis nav nekādi pamatots. Turklāt *Minister van Buitenlandse Zaken* uzskata, ka integrācijas prasība nav pretrunā Direktīvai 2003/86.
- 36 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *A* trīs bērni arī ir iesnieguši pieteikumus piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju, lai uzturētos Nīderlandē kopā ar savu tēvu, un ka – pretēji lemtajam attiecībā uz *A* – ar to pašu 2012. gada 30. jūlija lēmumu *Minister van Buitenlandse Zaken* ir atzinis par pamatotu minēto bērnu iesniegto sūdzību par atteikumu piešķirt viņiem pagaidu uzturēšanās atļauju.
- 37 Ar 2012. gada 12. decembra nolēmumu *Rechtbank 's-Gravenhage* atzina, ka *A* sūdzība par *Minister van Buitenlandse Zaken* 2012. gada 30. jūlija lēmumu ir pamatota, tā rezultātā atcēla šo lēmumu un nolēma, ka viņam ir jāpiešķir pagaidu uzturēšanās atļauja *A*.
- 38 *Minister van Buitenlandse Zaken* pārsūdzēja *Rechtbank 's-Gravenhage* 2012. gada 12. decembra nolēmumu iesniedzējtiesā.

Apsvērumi par abām lietām

- 39 Nav strīda par to, ka gan apgādnieki, gan *K* un *A* ir trešās valsts valstspiederīgie, ka apgādnieki ir *K* un *A* laulātie un ka viņu uzturēšanās ir likumīga *Vw 2000* 8. panta a) vai b) punkta izpratnē. Turklāt nav strīda par to, ka *K* un *A* nav piederīgas kādai no Nīderlandes tiesībās noteiktajām personu kategorijām, kuru pieteikumi piešķirt termiņuzturēšanās atļauju *Vw 2000* 14. panta izpratnē netiek noraidīti pagaidu uzturēšanās atļaujas neesamības dēļ, un ka viņām ir piemērojams integrācijas pienākums *Vw 2000* 16. panta 1. punkta h) apakšpunkta izpratnē.
- 40 Abās pamatlietās *Rechtbank 's-Gravenhage* nosprieda, ka prasība trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ārpus Eiropas Savienības iesniedzis pieteikumu piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, izpildīt integrācijas prasības, pirms viņam tiek atļauta ieceļošana Nīderlandē,

ir pretrunā Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punktam. *Rechtbank 's-Gravenhage* šajā ziņā par izšķirošu uzskatīja faktu, ka lietā, kurā tika pieņemts rīkojums *Mohammad Imran* (C-155/11 PPU, EU:C:2011:387), Eiropas Komisija savos rakstveida apsvērumos – kas *Rechtbank 's-Gravenhage* izskatītās lietas materiālos iekļauti pēc *K* iniciatīvas – apgalvoja, ka Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punktā nav ļauts dalībvalstij atteikt ieceļošanu un uzturēšanos dalībvalstī likumīgi dzīvojoša trešās valsts valstspiederīgā laulātajam vienīgi tāpēc, ka minētais laulātais ārpus Eiropas Savienības nav sekmīgi nokārtojis minētās dalībvalsts tiesību aktos paredzētu integrācijas pārbaudījumu.

41 Sūdzībās, kas iesniegtas par *Rechtbank 's-Gravenhage* nolēmumiem, *Minister van Buitenlandse Zaken* apgalvo, ka no Zaļās grāmatas par Eiropas Savienībā dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanas (Direktīva 2003/86 [COM (2011) 735 final], turpmāk tekstā – “Zaļā grāmata”), kas ir jaunāka par iepriekšējā punktā minētajiem Komisijas rakstveida apsvērumiem, izriet, ka Komisija neuzskata, ka pienākums apgādnieku laulātajiem sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu, pirms tiek izsniegta ieceļošanas un uzturēšanās atļauja attiecīgās dalībvalsts teritorijā, noteikti ir pretrunā Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punktam.

42 Šajā ziņā iesniedzējtiesa pauž, ka Zaļās grāmatas II 2.1. punktā “Integrācijas pasākumi” Komisija norāda, ka integrācijas pasākumu pieļaujamība ir atkarīga no jautājuma, vai tie kalpo integrācijas atvieglošanai un vai tie atbilst samērīguma un subsidiaritātes principiem.

43 Tā kā ne Direktīva 2003/86, ne samērīguma princips, kā tas definēts Zaļajā grāmatā, nenosaka, kādas ir dalībvalstu rīcības brīvības robežas piemērot integrācijas pasākumus minētās direktīvas 7. panta 2. punkta izpratnē, un tā kā Tiesa nekad nav lēmusi par “integrācijas pasākumu” jēdzienu minētās tiesību normas nozīmē, un tādējādi šā jēdziena tvērums nav izskaidrots, *Raad van State* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) a) Vai Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punktā paredzētais jēdziens “integrācijas pasākumi” var tikt interpretēts tādējādi, ka dalībvalstu kompetentās iestādes no apgādnieka ģimenes locekļa var prasīt, lai šis ģimenes loceklis pierāda, ka viņam ir dalībvalsts oficiālās valodas zināšanas līmenī, kas atbilst Eiropas Vienotās moderno svešvalodu prasmes līmeņa noteikšanas sistēmas līmenim A1, kā arī dalībvalsts sabiedrības pamatzināšanas, pirms šīs iestādes minētajam ģimenes loceklim izsniedz ieceļošanas un uzturēšanās atļauju?

b) Vai, lai atbildētu uz šo jautājumu, nozīme ir tam, ka, ņemot vērā arī samērīguma principu, kā tas ir aprakstīts Zaļajā grāmatā, atbilstoši valsts regulējumam, kas ietver pirmā jautājuma a) punktā minēto prasību, pieteikums izdot ieceļošanas un uzturēšanās atļauju, ciktāl ģimenes loceklis nav pierādījis, ka garīgās vai fiziskās invaliditātes dēļ viņš ilgstoši nav spējīgs sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu, netiek noraidīts tikai tad, ja pastāv ļoti īpašu individuālu apstākļu kombinācija, kas attaisno pieņēmumu, ka ģimenes loceklis ilgstoši nav spējīgs sekmīgi izpildīt integrācijas nosacījumus?

2) Vai ar Direktīvas 2003/86 un it īpaši tās 7. panta 2. punkta mērķi, ņemot vērā samērīguma principu, kā tas ir aprakstīts minētajā Zaļajā grāmatā, netiek pieļauts, ka pārbaudījuma, ar kuru tiek konstatēts, vai ģimenes loceklis atbilst minētajiem integrācijas nosacījumiem, izdevumi veido EUR 350 par katru pārbaudījuma kārtošanos reizi un ka vienreizējie izdevumi par paketi, kas ir vajadzīga, lai sagatavotos pārbaudījumam, veido EUR 110?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

44 Ar šiem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis var trešo valstu valstspiederīgajiem prasīt sekmīgi nokārtot tādu integrācijas pārbaudījumu kā pamatlietā, kurš ietver attiecīgās dalībvalsts

valodas pamatzināšanu novērtējumu un pamatzināšanu par attiecīgās dalībvalsts sabiedrību novērtējumu un kurš ir saistīts ar dažādām izmaksām, pirms minētajiem valstspiederīgajiem tiek atļauts ieceļot un uzturēties to teritorijā ģimenes atkalapvienošanās nolūkā.

- 45 Saskaņā ar Direktīvas 2003/86 4. panta 1. punktu dalībvalstis atļauj apgādnieka laulātā iecelšanu un uzturēšanos ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, ja ir ievēroti minētās direktīvas IV nodaļā “Prasības, lai īstenotu tiesības uz ģimenes atkalapvienošanās” izklāstītie noteikumi.
- 46 Tiesa jau ir atzinusi, ka ar šo tiesību normu dalībvalstīm ir noteikti precīzi pozitīvi pienākumi, kuriem atbilst skaidri definētas subjektīvas tiesības, jo minētajā direktīvā paredzētajos gadījumos ar to ir noteikts pienākums atļaut ģimenes atkalapvienošanās atsevišķiem apgādnieka ģimenes locekļiem, neparedzot iespēju tām izmantot rīcības brīvību (spriedums *Chakroun*, C-578/08, EU:C:2010:117, 41. punkts).
- 47 Direktīvas 2003/86 IV nodaļā paredzēto prasību skaitā tās 7. panta 2. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka dalībvalstis var pieprasīt trešo valstu valstspiederīgajiem īstenot integrācijas pasākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- 48 Turklāt Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka uz bēgļiem un/vai bēgļu ģimenes locekļiem šīs direktīvas 7. panta 2. punkta pirmajā daļā minētos integrācijas pasākumus var attiecināt tikai tad, ja personām ir piešķirta ģimenes atkalapvienošanās atļauja.
- 49 Tādējādi tādas ģimenes atkalapvienošanās ietvaros, kura neskar bēgļus vai bēgļu ģimenes locekļus, Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa neliedz dalībvalstīm atļaujas iecelot to teritorijā piešķiršanu apgādnieka ģimenes locekļiem padarīt atkarīgu no tā, vai viņi iepriekš ir izpildījuši noteiktus integrācijas pasākumus.
- 50 Taču, tā kā ģimenes atkalapvienošanās atļaušana ir vispārīgs noteikums, Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē šauri. Turklāt dalībvalstīm piešķirto rīcības brīvību tās nedrīkst izmantot tā, ka tas varētu apdraudēt šīs direktīvas mērķi, proti, veicināt ģimenes atkalapvienošanās, un tās lietderīgo iedarbību (šajā ziņā skat. spriedumu *Chakroun*, C-578/08, EU:C:2010:117, 43. punkts).
- 51 Šajā ziņā atbilstoši samērīguma principam, kas ir viens no Savienības tiesību vispārējiem principiem, pasākumiem, kuri ieviesti ar valsts tiesisko regulējumu, ar ko ir transponēta Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa, ir jābūt piemērotiem, lai sasniegtu šā tiesiskā regulējuma mērķus, un tie nedrīkst pārsniegt to sasniegšanai vajadzīgo (pēc analogijas skat. spriedumu Komisija/Nīderlande, C-508/10, EU:C:2012:243, 75. punkts).
- 52 Tādējādi, tā kā Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa attiecas tikai uz “integrācijas” pasākumiem, ir jākonstatē, ka pasākumus, kurus dalībvalstis var pieprasīt uz šīs tiesību normas pamata, var uzskatīt par leģitīmiem tikai tad, ja tie ļauj veicināt apgādnieka ģimenes locekļu integrāciju.
- 53 Šajā saistībā nevar tikt apstrīdēts, ka gan uzņēmējas dalībvalsts valodas zināšanu iegūšana, gan zināšanu par tās sabiedrību iegūšana ievērojami atvieglo saziņu starp trešo valstu valstspiederīgajiem un attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem un turklāt veicina saskarsmi un sociālo saikņu veidošanos starp tiem. Tāpat arī nevar tikt apstrīdēts, ka uzņēmējas dalībvalsts valodas apguve atvieglo trešo valstu valstspiederīgo piekļuvi darba tirgum un arodizglītībai (attiecībā uz Padomes 2003. gada 25. novembra Direktīvu 2003/109/EK par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.), skat. spriedumu *P un S* (C-579/13, EU:C:2015:369, 47. punkts)).
- 54 No šīs perspektīvas raugoties, pienākums sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu pamatzināšanu līmenī ļauj nodrošināt, ka attiecīgie trešo valstu valstspiederīgie iegūst zināšanas, kas neapšaubāmi ir lietderīgas, lai izveidotu saiknes ar uzņēmēju dalībvalsti.

- 55 Turklāt, ņemot vērā, ka pamatlietā integrācijas pārbaudījuma sekmīgai nokārtošanai nepieciešamās zināšanas ir pamatzināšanu līmenī, ir jākonstatē, ka principā pienākums sekmīgi nokārtot šādu pārbaudījumu pats par sevi neapdraud Direktīvas 2003/86 mērķi, proti, ģimenes atkalapvienošanu.
- 56 Taču saskaņā ar samērīguma kritēriju šāda pienākuma piemērošanas nosacījumi katrā ziņā nedrīkst pārsniegt to, kas ir vajadzīgs, lai sasniegtu minēto mērķi. Tas tā īpaši būtu, ja minētā pienākuma piemērošana automātiski liegtu apgādnieka ģimenes atkalapvienošanu ar ģimenes locekļiem, kuri, kaut arī nav sekmīgi nokārtojuši integrācijas pārbaudījumu, tomēr ir pierādījuši savu gribu šo pārbaudījumu nokārtot un to, ka viņi ir pielikuši pūles, lai to nokārtotu.
- 57 Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzēto integrācijas pasākumu mērķis nedrīkst būt to personu atlase, kuri var īstenot savas tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu, bet to mērķim ir jābūt minēto personu integrācijas veicināšanai dalībvalstīs.
- 58 Turklāt ir jāņem vērā attiecīgo apgādnieka ģimenes locekļu īpašie individuālie apstākļi, piemēram, vecums, izglītības līmenis, finansiālā situācija vai veselības stāvoklis, lai atbrīvotu šīs personas no pienākuma sekmīgi nokārtot tādu pārbaudījumu kā pamatlietā, ja šo apstākļu dēļ izrādās, ka minētās personas nespēj šo pārbaudījumu kārtot vai to sekmīgi nokārtot.
- 59 Pretējā gadījumā šādos apstākļos šāds pienākums varētu veidot šķērsli, kas ir grūti pārvarams, lai padarītu iedarbīgas Direktīvā 2003/86 atzītās tiesības uz ģimenes atkalapvienošanu.
- 60 Šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2003/86 17. pants, kurā noteikts, ka atkalapvienošanās pieteikumi ir jāizvērtē individuāli.
- 61 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka – izņemot situācijas, kurās ģimenes loceklis ir pierādījis, ka garīgās vai fiziskās invaliditātes dēļ viņš ilgstoši nav spējīgs kārtot tādu integrācijas pārbaudījumu kā pamatlietā, – pieteikums izsniegt iecelšanas un uzturēšanās atļauju netiek noraidīts vienīgi tad, ja tiek piemērota *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētā grūtību klauzula.
- 62 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu arī izriet, ka minētā grūtību klauzula ir piemērojama tikai tad, ja pastāv ļoti īpašu individuālu apstākļu kombinācija, kas attiecīgajam ģimenes loceklim ilgstoši liedz sekmīgi nokārtot minēto pārbaudījumu.
- 63 Tādējādi šķiet, ka *Vb 2000* 3.71.a panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētās grūtību klauzulas tvērums, ņemot vērā attiecīgo apgādnieka ģimenes locekļu situācijas īpašos apstākļus, neļauj atbrīvot viņus no pienākuma sekmīgi nokārtot integrācijas pārbaudījumu visos iespējamajos gadījumos, kuros šā pienākuma piemērošana padarītu ģimenes atkalapvienošanu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu.
- 64 Visbeidzot, runājot konkrēti par izmaksām, kas saistītas ar pārbaudījumu pamatlietā, ir jāprecizē, ka dalībvalstīs drīkst pieprasīt, lai trešo valstu valstspiederīgie maksātu par integrācijas pasākumiem, kuri tiek īstenoti, pamatojoties uz Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punktu, kā arī noteikt šādas maksas apmēru, taču saskaņā ar samērīguma principu minētās maksas apmērs nedrīkst būt noteikts tādējādi, ka tās priekšmets vai sekas ir padarīt tiesību uz ģimenes atkalapvienošanu īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu, jo pretējā gadījumā tiktu apdraudēts Direktīvas 2003/86 mērķis un atņemta tās lietderīgā iedarbība.
- 65 Tas tā būtu it īpaši, ja summa, kas jāmaksā par tāda integrācijas pārbaudījuma kārtošanu kā pamatlietā, būtu pārmērīga, ņemot vērā tās būtisko finansiālo ietekmi uz attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem (pēc analogijas skat. spriedumu Komisija/Nīderlande, C-508/10, EU:C:2012:243, 74. punkts).

- 66 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar pamatlietā piemērojamo valsts tiesisko regulējumu – kā izriet no lūguma sniegt prejudiciālo nolēmumu – attiecīgajiem apgādnieka ģimenes locekļiem ir jāsedz gan reģistrācijas maksa par pamatlietā aplūkotā integrācijas pārbaudījuma kārtošānu, gan izmaksas, kas saistītas ar sagatavošanos tam.
- 67 Ir arī jānorāda, ka maksa par pārbaudījuma mācību materiālu paketi, kas ir maksājama vienu reizi, ir EUR 110, savukārt reģistrācijas maksas apmērs ir EUR 350, un attiecīgajiem apgādnieka ģimenes locekļiem minētā reģistrācijas maksa ir jāmaksā par katru pārbaudījuma kārtošānu reizi.
- 68 Tāpat no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka attiecīgais apgādnieka ģimenes loceklis, kurš nav samaksājis reģistrācijas maksu, netiek pieļauts pie pamatlietā aplūkotā integrācijas pārbaudījuma kārtošānu.
- 69 Šajos apstākļos – kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi savu secinājumu 53. punktā – ir jākonstatē, ka par pamatlietā aplūkotā integrācijas pārbaudījuma kārtošānu prasītās maksas apmērs tādos apstākļos kā pamatlietā ģimenes atkalapvienošānu padara neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu.
- 70 Tas tā ir vēl jo vairāk tāpēc, ka reģistrācijas maksa ir jāmaksā katram apgādnieka ģimenes loceklim, kurš vēlas viņam pievienoties uzņēmējā dalībvalstī, par katru reizi, kad viņš kārtos šo pārbaudījumu, un tāpēc, ka minētā maksa ir jāmaksā papildus izdevumiem, kas attiecīgajiem apgādnieka ģimenes locekļiem ir jāsedz, lai dotos uz tuvākās Nīderlandes pārstāvniecības adresi minētā pārbaudījuma kārtošānu.
- 71 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/86 7. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis var prasīt trešo valstu valstspiederīgajiem sekmīgi nokārtot tādu integrācijas pārbaudījumu kā pamatlietā, kurš sastāv no attiecīgās dalībvalsts valodas pamatzināšanu un pamatzināšanu par attiecīgās dalībvalsts sabiedrību novērtēšanu un saistībā ar kuru ir jāsedz dažādas izmaksas, pirms minētajiem valstspiederīgajiem tiek atļauta ieceļošāna to teritorijā ģimenes atkalapvienošānu nolūkā, ja šāda pienākuma piemērošanu nosacījumi nepadara tiesību uz ģimenes atkalapvienošānu īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu. Tādos apstākļos kā pamatlietās šie nosacījumi padara tiesību uz ģimenes atkalapvienošānu īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu, ciktāl tie neļauj ņemt vērā īpašos apstākļus, kuri objektīvi veido šķērsli ieinteresētajām personām sekmīgi nokārtot šo pārbaudījumu, un ciktāl ar tiem maksa par šādu pārbaudījumu ir noteikta pārmērīgi augstā līmenī.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 72 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes 2003. gada 22. septembra Direktīvas 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošānu 7. panta 2. punkta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstis var prasīt trešo valstu valstspiederīgajiem sekmīgi nokārtot tādu integrācijas pārbaudījumu kā pamatlietā, kurš sastāv no attiecīgās dalībvalsts valodas pamatzināšanu un pamatzināšanu par attiecīgās dalībvalsts sabiedrību novērtēšanu un saistībā ar kuru ir jāsedz dažādas izmaksas, pirms minētajiem valstspiederīgajiem tiek atļauta ieceļošāna to teritorijā ģimenes atkalapvienošānu nolūkā, ja šāda pienākuma piemērošanu nosacījumi nepadara tiesību uz ģimenes atkalapvienošānu īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu. Tādos apstākļos kā pamatlietās šie nosacījumi padara tiesību uz ģimenes atkalapvienošānu īstenošanu neiespējamu

vai pārmērīgi sarežģītu, ciktāl tie neļauj ņemt vērā īpašos apstākļus, kuri objektīvi veido šķērsli ieinteresētajām personām sekmīgi nokārtot šo pārbaudījumu, un ciktāl ar tiem maksa par šādu pārbaudījumu ir noteikta pārmērīgi augstā līmenī.

[Paraksti]